

دانشنامه شهزاد

جلد چهارم

بزرگان علم و ادب شهرضا

مصطفی منصف

با همکاری گروه نویسندگان

عنوان و نام پدیدآور: دانش‌نامه شهرضا / به کوشش گروه نویسندگان؛

ویراستاران: مصطفی منصف، احمدرضا صیادی.

مشخصات نشر: شهرضا: کتیبه ماندگار، ۱۳۹۹-

مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص. مصور (رنگی)

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

مندرجات: ج. ۴. بزرگان علم و ادب شهرضا/ به

کوشش مصطفی منصف.

موضوع: مشاهیر -- ایران -- شهرضا --

سرگذشتنامه -- تاریخ -- جغرافیا -- جمعیت -- هنر

-- فرهنگ عامه

موضوع: مجتهدان و علما -- ایران -- شهرضا --

سرگذشتنامه

رده بندی کنگره: DSR۲۰۹۷

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۹۳۴۴

شماره کتابشناسی ملی: ۶۲۱۴۹۰۶ وضعیت رکورد: فیبا

دانش‌نامه‌ی شهرضا

(جلد چهارم: علما و شعرای شهرضا)

به کوشش: مصطفی منصف

ویراستار: احمدرضا صیادی

انتشارات: کتیبه ماندگار

خوشنویسی روی جلد: استاد محمدعلی جعفری

طراحی جلد و صفحه آرایی: محمد حیدری

چاپ اول: ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰۰ جلد

شابک: (دوره): ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۹۲۹-۳-۶

شابک: (ج. ۴): ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۹۲۹-۴-۳

قیمت دوره شش جلدی: ۱۸۰۰۰۰ تومان

قیمت جلد چهارم: ۵۰۰۰۰ تومان

حمید رحیمی
جلد ۳ (جمعیت)

بهنام صبری
جلد ۲ (جغرافیا)

علی بهرامی
جلد ۱ (تاریخ)

محمد رضا آقاخانی
دبیر دانش‌نامه

حمید صدری
جلد ۶ (فرهنگ عامه)

احمدرضا صیادی
جلد ۵ (فرهنگ و هنر)

مصطفی منصف
جلد ۴ (علما و شعرا)

فهرست

یادداشت مجموعه.....	۱	شیخ میرزا محمد تقی.....	۳۷
پیش گفتار جلد چهارم.....	۳	عنایت الله حکیم (طیب).....	۳۸
فصل اول (علمای شهرضا)			
جعفر قومی (قمشهای).....	۶	آیت الله شهید سید حسن مدرس.....	۳۸
ابوبکر قومی.....	۶	حکیم فرزانه.....	۴۳
ملا مصطفی قمشهای.....	۸	میرزا محمد رضا مهدوی.....	۴۹
ابوالفتوح قمشهای.....	۹	دکتر محمد علی دانشگر.....	۵۰
محمد مهدی بن ابوالفتوح قمشهای.....	۱۰	دکتر ابراهیم لبیب.....	۵۱
ملا مهدی امام جمعه.....	۱۱	سید فضل الله حجازی.....	۵۲
میرزا محمد علی خلیفه سلطانی.....	۱۴	سید حسن میربد (مدرس).....	۵۵
ملا محمد باقر قمشهای.....	۱۵	دکتر هما امامزاده.....	۶۲
آقا محمد رضا قمشهای (حکیم صهبا).....	۱۸	پروفسور حبیب الله هدایت.....	۶۴
حاج آقا کوچک قمشهای.....	۲۶	حاج عباس علی انصاری.....	۶۶
ملا محمد باقر بن ملا محمد مهدی قمشهای.....	۲۶	شیخ مظفر فرزانه.....	۶۷
مفید الله قمشهای.....	۲۸	حاج شیخ عبدالرحیم ملکیان (ناصر قمشهای).....	۶۸
میرزا نصر الله حکیم قمشهای.....	۲۸	آیت الله سید مهدی حجازی.....	۷۰
آخوند ملا محمد حسین قمشهای (معروف به کبیر).....	۲۹	استاد غلامرضا طاهر.....	۷۱
سید حسن قمشه ای.....	۳۵	حاج شیخ غدیر علی ممیز.....	۷۳
محمد مهدی بن محمد حسین قمشهای.....	۳۵	آیت الله حاج آقا مهدی امامی قمشهای.....	۷۴
شیخ محمد حسین قمشهای (صغیر).....	۳۶	پروفسور پرویز ولندانی.....	۷۶
محمد علی قمشهای.....	۳۷	شیخ نعمت الله جعفری.....	۷۶
		دکتر حسین الهی قمشه ای.....	۷۹

۱۱۹.....	محمّدجعفر (سها)	۸۱.....	دکتر نور الله کسای
۱۲۰.....	میرزا مهدی خان (شیدا)	۸۵.....	آیت الله العظمی حاج شیخ محمد علی اسماعیل بور
۱۲۲.....	حکیم زاهد	۸۶.....	حاج شیخ قدرت الله صالحیور
۱۲۷.....	محمد اسماعیل نعیم	۸۸.....	آیت الله حاج شیخ قدرت الله نجفی
۱۲۸.....	حکیم اسدالله (دیوانه)	۹۰.....	پروفسور ولی الله طحانی
۱۳۰.....	محمد حسن سهای (صباغ)	۹۰.....	استاد علی زمانی
۱۳۱.....	میرزا رضاقلی پژوهنده (تاراج)	۹۶.....	پروفسور پرویز ولدانی (معین)
۱۳۳.....	حسین قلی امیربون (افکار)	۹۸.....	حاج شیخ مرتضی عظیمی
۱۳۵.....	علی اکبر وزیری (امید)	۱۰۰.....	پروفسور ذبیح الله رضایی
۱۳۶.....	ملا محمد تقی شاه نظری (سالک)	۱۰۲.....	استاد مصطفی ملکیان
۱۳۸.....	حکیم مهدی الهی قمشهای	۱۰۴.....	پروفسور نصیر نواب
۱۴۳.....	عبدالرسول طبیبیان (ناطق)	۱۰۴.....	سیداحمد بن سید محمدطاهر قمشهای
۱۴۴.....	یدالله برخوردار (تائب)	فصل دوم (شعراى شهرضا)	
۱۴۵.....	علی اکبر زمانزاد (خارکن)	۱۰۶.....	شاه نظر قمشهای (ندری)
۱۴۵.....	نصر الله زارعان (نایب)	۱۱۰.....	میرزا سعید
۱۴۶.....	محمد حسین مدرسی (قانع)	۱۱۰.....	میرزا احمد خان
۱۴۸.....	علی پروین (رونق)	۱۱۱.....	ملا مؤمن
۱۴۹.....	یدالله کودک	۱۱۱.....	میرزا محمدرضا
۱۴۹.....	هاشم ستاره (سیاره)	۱۱۳.....	درویش صادق قمشهای
۱۵۱.....	محمد کاظم ملکیان (صاعد قمشهای)	۱۱۴.....	شوکت قمشهای
۱۵۲.....	سید نعمت الله ایزدی	۱۱۵.....	غلام علی محمد زمانی (خسته)
۱۵۲.....	عطاء الله زمانزاد (بخردی)	۱۱۶.....	ملا عبدالکریم هجری
۱۵۳.....	منوچهر نعیم (خرد)	۱۱۶.....	میرزا حسن (مفتون)
۱۵۴.....	محمد حسن متقی (آشنا)	۱۱۹.....	اهلی قمشهای

یادداشت مجموعه

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ وَ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ وَالصَّلَاةُ

وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا وَ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ

دایرة المعارف (Encyclopedia) یا دانش‌نامه از عهد باستان مورد توجه و علاقه‌ی فراوان بوده و در طول تاریخ، انواع دایرة المعارف‌ها پدید آمده‌است؛ بسیاری از مجموعه آثار گرچه نام دایرة المعارف بر خود ندارد با این حال می‌توان آن‌ها را دایرة المعارف شمرد. آثار زکریای رازی (۲۵۱-۳۱۳ ه.ق)، ابوعلی سینا (۳۷۰-۴۲۸ ه.ق)، ابوریحان بیرونی (۳۶۲-۴۴۰ ه.ق)، "احیاء العلوم" فارابی و "نفایس الفنون" شمس الدین محمد املی (م: ۷۵۳ ه.ق) و آثار ارسطو (۳۸۴-۳۲۲ یا ۳۲۱ ق.م) در یونان باستان، پلینی بزرگ (۲۳-۷۹ م) در روم باستان و ... از آن جمله‌اند. دنی دیده‌رو (۱۷۲۳-۱۷۸۴ م) مؤلف و سرپرست دایرة المعارف بزرگ فرانسه می‌گوید: «دایرة المعارف‌ها نشانه‌ای از بالندگی و ترقی مردمی است که به دایرة المعارف علاقه و توجه نشان می‌دهند.»

شناسایی و آگاهی یافتن از هویت محلی منطقه‌ای و ملی برای افراد یک جامعه به ویژه جوانان از اهمیت بالایی برخوردار است. اگر ما بدانیم به چه فرهنگی تعلق داریم می‌توانیم در دهکده‌ی جهانی، فرهنگ خویش را نگهداری کنیم و آن را به دیگران بشناسانیم. لازمه‌ی پیشرفت در آینده، آگاهی از اطلاعات تاریخی، طبیعی، انسانی و مطالعات جغرافیایی در کنار شناخت ویژگی‌های فرهنگی، مذهبی و جامعه‌شناختی هر جامعه است. در کنار این شناخت است که دل‌بستگی‌های عمیق فرهنگی به وجود می‌آید و باعث شکوفایی اندیشه‌های مذهبی، ملی و تقویت خودباوری و رشد و اعتلای یک شهر در همه‌ی جنبه‌ها می‌شود.

بر این اساس و با عنایت دادار گیتی‌فروز و استمداد از روح شاهدان همیشه جاوید شهرمان بر آن شدیم که کاری در خور شأن مردمان فرهنگ دوست یونانچه‌ی ایران، شهر نام‌آوران فرهنگ، دانش و ایثار انجام دهیم و کتابی کامل - البته در حد بضاعت خود- فراهم آوریم؛ البته اقرار می‌کنیم که هنوز تا فتح قله‌های کمال راه درازی در پیش داریم.

طرح "تدوین دانش‌نامه‌ی فرهنگی شهرضا" در سال ۱۳۸۸ ش. به وسیله‌ی جناب آقای سید ضیاء موسوی، رئیس وقت اداره‌ی فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرضا، در جلسه‌ی کارگروه فرمانداری مطرح گردید و به تصویب رسید. پس از تشکیل حدود بیست جلسه‌ی تخصصی با حضور بیش از پنجاه نفر از کارشناسان و صاحب نظران و استادان دانشگاه، طرح پیشنهادی آماده گردید و اجرای طرح از خرداد ماه ۱۳۸۹ آغاز شد. برای تسریع در اجرای طرح، کارگروه‌هایی تشکیل گردید تا هر گروه به کمک محققان و علاقه‌مندان و آگاهان این شهر

مطالب شایسته و مفیدی فراهم نماید. این کارگروه‌ها عبارت بودند از:

ردیف	موضوع گروه	نام مسئول
۱	دبیر مجموعه	آقای محمدرضا آقاخانی
۲	کار گروه تاریخ	آقای علی بهرامی
۳	کار گروه جغرافیا	آقای بهنام صبری
۴	کار گروه اجتماعی	آقای حمید رحیمی
۵	کار گروه مشاهیر و معارف	آقای مصطفی منصف
۶	کار گروه فرهنگ و هنر	آقای احمد رضا صیادی
۷	کار گروه فرهنگ عامه	آقای حمید صدری

این مجموعه از سال ۱۳۹۲ آماده‌ی چاپ بود، اما بنا به دلایل مختلف از جمله مشکلات مالی انتشار آن به تعویق افتاد؛ البته در این مدت مدام بر صفحات آن افزوده می‌شد و کاستی‌های آن بر طرف می‌گردید و مطالب آن به روز می‌گشت.

تا آن جا که می‌دانیم تاکنون دانش‌نامه‌ی اختصاصی برای هیچ شهرستانی در ایران منتشر نشده است و این، نخستین دانش‌نامه از این نوع است؛ هر چند شاید عنوان "دانش‌نامه" به این مجموعه کمی اغراق آمیز به نظر برسد اما با توجه به این که جامع‌ترین پژوهش در موضوع تاریخ و فرهنگ شهرستان است، عنوانی مناسب‌تر از آن پیدا نکردیم.

مشتاقانه منتظر راهنمایی‌ها، انتقادات و پیشنهادهای همشهریان دانشور و خردورزیم تا آراء و اندیشه‌های خود را با ما در میان گذارند. این مجموعه‌ی ارزشمند در شش جلد و به صورت کتاب‌های مجزا به چاپ می‌رسد و امیدواریم در آینده مجلدات دیگری بر آن بیفزاییم.

در پایان از حمایت‌های سرکار خانم سمیه محمودی نماینده‌ی محترم شهرضا و دهقان در مجلس شورای اسلامی و کمک‌های بی‌شائبه‌ی شهردار فرهیخته‌ی شهرمان، جناب آقای دکتر حبیب قاسمی و اعضای محترم شورای اسلامی شهرضا در دوره‌های سوم و پنجم، رؤسای اداره‌ی فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان شهرضا در سال‌های اخیر آقایان: سید ضیاء موسوی، ولی‌الله توکلی، رضا مهندس، رجب فرهمندیان، محمدعلی جعفری و سعید طبیبیان، اعضای انجمن ادبی جوانان شهرضا و نیز آقای محمدباقر قدیمی و همه‌ی افرادی که ما را در تهیه‌ی این مجموعه یاری کردند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌کنیم. همچنین سپاس‌گوی دقت نظر و حسن سلیقه و همکاری بی‌شائبه‌ی مدیریت و کادر انتشارات کتیبه ماندگار شهرضا به ویژه آقای محمد حیدری و سرکار خانم حمیده شبانی هستیم.

محمد رضا آقاخانی

دبیر تدوین دانش‌نامه‌ی شهرستان شهرضا